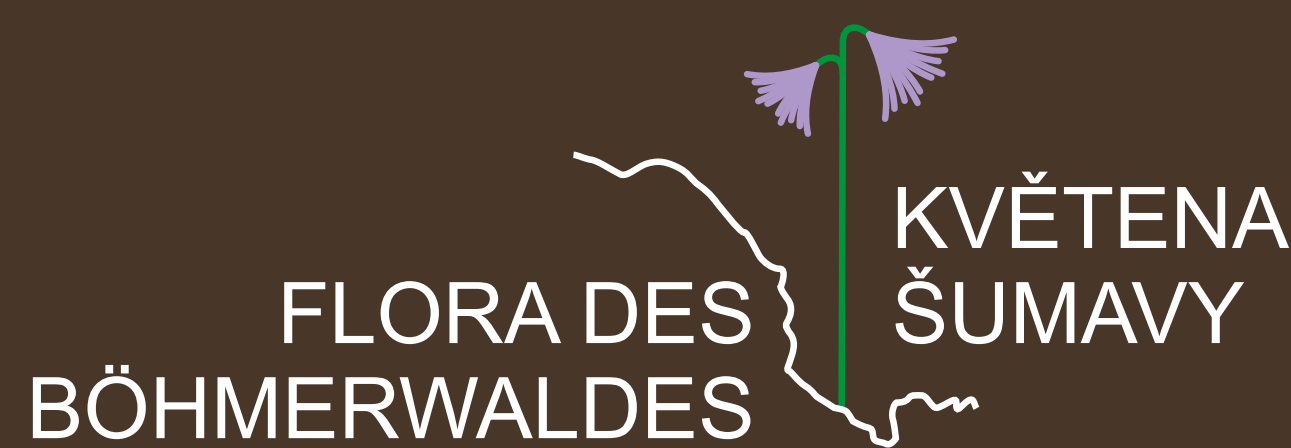

Vřesoviště

Heiden

Barevná vřesovištní vegetace patří hlavně k vysoké části centrální Šumavy. Je ostrůvkovitě vázána na živinami extrémně chudá a suchá místa, jako jsou kdysi pravidelně narušované svahy cest, či kopečkovité zbytky po rýžování zlata (tzv. sejpy) podél potoků.

Vřesoviště byla v minulosti využívána jako pastviny a občas se zřejmě i vypalovala, aby se přestárlý dřevnatý porost omladil. Pokud k pravidelné obnově dlouhou dobu nedochází, zastoupení jednotlivých druhů se mění. Vřes ustupuje brusnicím nebo jej přerůstají trávy. Tento proces můžeme v současnosti v různé míře pozorovat na většině šumavských vřesovišť.

hořec panonský na sejpu • Ungarischer Enzian auf Goldseifen

Die farbige Heidenvegetation gehört vor allem zum hohen Teil des zentralen Böhmerwaldes. Sie ist an extrem nährstoffarme und trockene Stellen inselartig gebunden, wie an einst regelmäßig gestörte Hänge von Wegen oder hügelartige Reste nach Goldseifen entlang der Bäche.

Die Heiden wurden einst als Weiden genutzt und ab und zu wahrscheinlich auch ausgebrannt, damit der überalterte verholzte Bestand verjüngt wird. Wenn es lange Zeit zu keiner regelmäßigen Erneuerung kommt, verändert sich die Vertretung der einzelnen Arten. Die Heide weicht den Preiselbeeren zurück oder wird mit Gras überwachsen. Dieser Prozess kann in der Gegenwart in unterschiedlichem Maß auf den meisten Böhmerwälder Heiden beobachtet werden.

Dominantním druhem vřesovišť je vřes obecný (*Calluna vulgaris*). Krása jeho květů vynikne zejména při detailním pohledu. Důležitou složkou vřesovišť jsou také vřesu příbuzné brusnice brusinka (*Vaccinium vitis-idaea*) a brusnice vložyně (*Vaccinium uliginosum*).

vřes obecný • Gewöhnliche Besenheide

brusnice brusinka • Preiselbeere

brusnice vložyně • Gewöhnliche Rauschbeere

Die dominante Art der Heiden ist die Gewöhnliche Besenheide (*Calluna vulgaris*). Die Schönheit ihrer Blüten ragt besonders bei einem detaillierten Blick hervor. Ein wichtiger Bestandteil der Heiden sind auch die verwandte Preiselbeere (*Vaccinium vitis-idaea*) und die Gewöhnliche Rauschbeere (*Vaccinium uliginosum*).

Důležitou složkou jsou nenáročné a nenápadné trávy smilka tuhá (*Nardus stricta*) a metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*). Naopak poměrně nápadným druhem vřesovišť je běžný rozrazil lékařský (*Veronica officinalis*). Často zde rostou drobnější rostliny se sytě modrými květy, které byly ze Šumavy popsány jako rozrazil lékařský alpský (*Veronica officinalis* subsp. *alpestris*).

smilka tuhá • Borstgras

metlička křivolaká
Gewöhnliche Drahtschmiele

rozrazil lékařský
Wald-Ehrenpreis

rozrazil lékařský alpský
Alpin Wald-Ehrenpreis

Eine wichtige Komponente stellen nicht anspruchsvolle und unauffällige Grassorten dar, das Borstgras (*Nardus stricta*) und die Gewöhnliche Drahtschmiele (*Avenella flexuosa*). Eine im Gegenteil ziemlich unauffällige Art der Heiden ist der gewöhnliche Wald-Ehrenpreis (*Veronica officinalis*). Es wachsen hier oft zierlichere Pflanzen mit sattblauen Blüten, die vom Böhmerwald als *Veronica officinalis* subsp. *alpestris* beschrieben wurden.

Nepřehlédnutelnými druhy vřesovišť jsou prha arnika (*Arnica montana*) a především hořec panonský (*Gentiana pannonica*). Kdysi všude hojným druhem, který nachází na šumavských vřesovištích jedno z posledních vhodných stanovišť ve střední Evropě, je kociánek dvoudomý (*Antennaria dioica*). Rozvolněné okraje a cesty přes vřesoviště jsou vhodným stanovištěm pro vzácné kapradinky vratičky (např. vratička heřmánkolistá – *Botrychium matricariifolium*), které byly kdysi v těchto biotopech hojnější a dnes se vzácně vyskytují zejména kolem cest a na krátkostébelných loukách, kde je nižší konkurence okolní vegetace.

prha arnika • Berg-Wohlverleih

hořec panonský
Ungarischer Enzian

kociánek dvoudomý
Gewöhnliches Katzenpfötchen

vratička heřmánkolistá
Ästiger Rautenfarn

Unübersehbare Heidenarten sind der Berg-Wohlverleih (*Arnica montana*) und vor allem der Ungarische Enzian (*Gentiana pannonica*). Eine einst häufige Art, die einen der letzten geeigneten Standorte in Mitteleuropa in den Böhmerwälder Heiden fand, ist das Gewöhnliche Katzenpfötchen (*Antennaria dioica*). Die lockere Ränder und Wege durch die Heiden sind ein geeigneter Standort für seltene Rautenfarnen (z. B. für den Ästigen Rautenfarn – *Botrychium matricariifolium*), die früher in diesen Biotopen häufiger waren und in der Gegenwart vor allem entlang der Wege und auf kurzahmigen Wiesen selten vorkommen, wo es eine niedrigere Konkurrenz der umliegenden Vegetation gibt.

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung
Evropský fond pro
regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern –
Tschechische Republik
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

Přírodovědecká
fakulta
Faculty
of Science

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

SNSB

Staatliche
Naturwissenschaftliche
Sammlungen Bayerns

NATIONALPARK
Bayerischer Wald

florasilvaegabretae.eu